

**Ministerstvo financí
Letenská 15, Praha 1**

Hlavní město Praha
Magistrát hlavního města Prahy
Odbor daní poplatků a cen

Č.j.: 904/27 986/2011 - 322
V Praze dne 5. dubna 2011

Věc: Žádost o výklad daňového řádu

K žádosti o „výklad daňového řádu“ je úvodem potřeba zdůraznit, že Ministerstvu financí, nepřísluší autoritativně vykládat právní předpisy, v tomto případě zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění zákona č. 30/2011 Sb. (dále jen „daňový řád“). Jediným, kdo tak může učinit, je soud při řešení konkrétního případu.

K popsanému tématu lze nicméně poznamenat, že pokud provozovatel poštovních služeb vrátí, bez předchozího uložení podle § 46 odst. 1 a 2 daňového řádu, správci daně poštovní zásilku určenou k doručení do vlastních rukou, která byla adresována na poštovní adresu evidovanou v základním registru obyvatel, nepostupuje v souladu s daňovým řádem. Konstrukce daňového řádu je totiž postavena na principu, že každý odpovídá za to, že bude k dostižení na adrese pro doručování, která je formálně zapsaná v příslušné evidenci. Skutečnost, že se na této adrese fakticky nezdržuje a nikdo jej tam nezná, je z tohoto hlediska irelevantní (nejedná se o osobu neznámého pobytu!). Možnost přímého vrácení písemnosti odesílateli (správci daně) by připadala v úvahu pouze v případě, že dojde k chybnému uvedení adresy ze strany správce daně. Pokud je ale uvedená adresa v souladu se stavem formálně zapsaným (evidovaným), je nutno dodržet zákonný postup, který je nezbytný k uplatnění právní fikce doručení. K té dojde ve smyslu § 47 odst. 2 daňového řádu až poté, co marně uplyne desetidenní úložní doba. Pokud provozovatel poštovních služeb písemnost vůbec neuloží, ačkoli by tak měl podle zákona učinit, znemožňuje tak správce daně úspěšně doručit písemnost, neboť právní fikci doručení nelze aplikovat v případech, kdy nejsou formálně splněny podmínky předvídané zákonem.

Správný postup provozovatele poštovních služeb, který doručuje zásilku na adresu, která je v souladu se stavem evidovaným v základním registru obyvatel, je takový, že doručovatel v místě doručení zanechá upozornění na uložení písemnosti, a to v domovní schránce (ta v těchto případech nebude většinou k dispozici) nebo na jiném vhodném místě (např. vylepením či umístěním na nástěnku v daném objektu). Poté písemnost uloží na dobu 10 dní ve své provozovně a až v případě marného uplynutí úložní doby vrátí písemnost odesílateli (k vhození písemnosti do domovní schránky podle § 47 odst. 5 daňového řádu z povahy věci nedojde).

V souvislosti s výše uvedeným je třeba upozornit na existenci ustanovení § 39 odst. 3 daňového řádu, podle něhož může správce daně uzavřít poštovní smlouvu pouze s takovým provozovatelem poštovních služeb, který garantuje, že doručení zásilky proběhne v souladu s postupem popsaným v daňovém řádu. Pokud zvolený provozovatel poštovních služeb dodržení zákonného postupu negarantuje, nelze mu svěčit doručování zásilek ze strany správce daně. Lze proto doporučit jednání příslušného správce daně se zástupci České pošty, s.p., na kterém by se vyřešil výše popsaný nesoulad v praktickém postupu tohoto provozovatele poštovních služeb při doručování zásilek osobám, které se na formálně evidované adrese pro doručování nezdržují. Vzhledem k tomu, že s obdobným problémem se pravděpodobně potýkají i jiní správci daně (územní finanční orgány, celní orgány atd.), bylo by nejvhodnější zvolit koordinovaný postup.

Použití veřejné vyhlášky podle § 49 daňového řádu na výše popsané případy nedopadá. Jak již bylo naznačeno, skutečnost, že osoba má v příslušné evidenci (nejčastěji základní registr obyvatel) evidovanou adresu trvalého pobytu, či adresu pro doručování, znamená, že nemůže jít o osobu neznámého pobytu. Faktická nepřítomnost či nedosažitelnost této osoby v daném místě není rozhodná. Za osoby neznámého pobytu či sídla tak lze považovat pouze zanedbatelný okruh osob, které existují, avšak nejsou nikde formálně evidovány. Doručování veřejnou vyhláškou se tak oproti předchozí úpravě zákona o správě daní a poplatků stalo velmi výjimečným nástrojem, který nelze využívat k nápravě vadného postupu doručovatele, který znemožnil využití institutu právní fikce doručení, při doručování prostřednictvím zásilky. Takovéto využití veřejné vyhlášky by mohlo být shledáno v rozporu se zákonem, což by ve svém důsledku znamenalo i neúčinnost doručení.

Mgr. Karel Šimek v. r.
ředitel odboru Daňová legislativa